

Datum 2026-01-07

Mottagare: Landsbygds- och
Adress: infrastrukturdepartementet
via e-post till
li.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till li.il@regeringskansliet.se
Diarienummer: LI2025/01991

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté (Parasport Sverige) lämnar följande svar över SOU 2025:58 – "En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa" med diarienummer LI2025/01991.

Parasport Sverige är ett idrottsförbund som organiserar idrott för personer med rörelsenedsättning, synnedsättning och intellektuell funktionsnedsättning inom 11 olika idrotter. Vi har 550 medlemsföreningar i 18 distrikt och arbetar med idrott som verktyg för att öka människors rörelseglädje, frihet och självständighet. I förlängningen verkar vi för en förbättrad folkhälsa och ett mer inkluderande samhälle.

Vårt uppdrag är att främja, organisera och utveckla parasport. Det har vi gjort sedan vårt grundande år 1969. Sedan dess har vår roll utvecklats från att enbart vara ett specialidrottsförbund för personer med funktionsnedsättning till att hantera fyra roller inom svensk idrott:

- Rollen som specialidrottsförbund med ansvar för elva parasporter
- Rollen som Sveriges Paralympiska Kommitté
- Ansvaret för Special Olympics i Sverige
- Kompetensstöd inom idrottsrörelsens parasportfrågor

Övergripande synpunkter

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté välkomnar betänkandet En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa. Ridning har i över 60 år varit en betydelsefull del av habilitering och rehabilitering för personer med funktionsnedsättning. Genom ridning tränas balans, ansvarstagande och kontakt med djur, vilket ger positiva effekter för parasportens målgrupper och visar att verksamheten inom svensk ridsport är mycket mer än enbart tävlingsidrott.

Utredningen synliggör på ett relevant sätt hästnäringens betydelse för folkhälsa, social inkludering och regional utveckling. Samtidigt konstaterar vi att personer med funktionsnedsättning och parasportens långsiktiga förutsättningar inte integreras tillräckligt konsekvent i analys, förslag och uppföljning, trots att funktionsrelaterade hinder identifieras som en central begränsning för deltagande. Detta är en väsentlig brist i relation till utredningens övergripande syfte att göra hästverksamheten tillgänglig för fler.

För att hästnäringen fullt ut ska kunna bidra till jämlikhet och folkhälsa krävs att universell utformning tillämpas som en grundläggande styrprincip. Tillgänglighet måste omfatta hela deltagarkedjan och inkludera transporter till och från anläggningar, fysisk tillgänglighet i stall- och anläggningsmiljöer, kommunikativ och kognitiv tillgänglighet, säkerhet samt möjligheten till social delaktighet. Offentliga investeringar i hästverksamhet bör därför villkoras med krav på tillgänglighet som utformas för alla från början, snarare än genom anpassningar i efterhand eller särskilda lösningar för vissa grupper.

Betänkandet redovisar flera goda exempel på verksamhet för personer med funktionsnedsättning, men dessa presenteras huvudsakligen som projekt eller lokala initiativ. Avsaknaden av ett tydligt systemansvar riskerar att befästa en projektlogik där personer med funktionsnedsättning även fortsättningsvis betraktas som en särgrupp vid sidan av ordinarie idrotts- och folkhälsopolitik. Hästsport är i dag en etablerad parasport internationellt och utgör för många personer med funktionsnedsättning en av få idrotter där fysisk aktivitet, gemenskap och utveckling är möjliga på likvärdiga villkor. Detta perspektiv bör tydligare avspeglas i den nationella politiken, där parasport ses som en integrerad del av idrottsrörelsen och inte som ett komplement.

Utredningen lyfter hästunderstödda insatser som ett kraftfullt verktyg för hälsa, rehabilitering och inkludering, men konstaterar samtidigt att finansieringen är instabil och i vissa fall minskande. För personer med funktionsnedsättning innebär detta att tillgången till dessa insatser ofta styrs av individuell betalningsförmåga eller kortsiktiga projektmedel, vilket riskerar att förstärka ojämlikhet. Hästunderstödda insatser bör i stället betraktas som en kompletterande välfärdsresurs med potential att bidra till både folkhälsa och minskade samhällskostnader över tid. I den fortsatta beredningen bör därför prövas hur dessa insatser kan integreras i regional hälso-, habiliterings- och rehabiliteringsverksamhet genom långsiktiga avtal och jämlik tillgång.

Vidare är möjligheten att ta sig till och från hästanläggningar avgörande för faktisk delaktighet. Anläggningarnas lokalisering i tätorternas utkanter eller på landsbygden innebär särskilda utmaningar för personer med funktionsnedsättning. När staten stärker stödet till hästverksamhet bör därför kommuners och regioners ansvar för kollektivtrafik, ledsagning och tillgänglig infrastruktur tydliggöras, annars riskerar offentliga investeringar att få begränsad effekt för de grupper som politiken avser att nå.

Utredningen pekar också på betydande brister i statistik och uppföljning. Avsaknaden av data om deltagande för personer med funktionsnedsättning försvårar bedömningen av om satsningar faktiskt bidrar till ökad jämlikhet. När nya statistiksystem och digitala verktyg utvecklas bör tillgänglighet och deltagande för personer med funktionsnedsättning inkluderas som självklara uppföljningsparametrar. Utan sådan kunskap försvåras både styrning och möjligheten att motivera framtida offentliga investeringar.

Slutligen vill vi understryka att tillgänglighet inte enbart är en fråga om fysiska miljöer utan även om kompetens. Utbildningar för ridlärare, hästskötare och anläggningsansvariga bör därför innehålla grundläggande kunskap om universell utformning, parasport och bemötande av personer med funktionsnedsättning. Detta är en förutsättning för att offentliga satsningar ska få avsedd effekt och nå fler än de redan etablerade målgrupperna.

Sammantaget har en stärkt hästnäring potential att bli en betydande resurs för folkhälsa, jämlikhet och social hållbarhet. För att denna potential ska realiseras krävs dock att universell utformning, parasport och funktionshinderperspektivet integreras konsekvent i styrning, finansiering och uppföljning. Ett sådant angreppssätt skapar inte bara bättre förutsättningar för hästnäringen, utan lägger även grunden för en mer sammanhållen och långsiktigt hållbar politik för parasport och idrott för personer med funktionsnedsättning, där utökade offentliga investeringar kan motiveras utifrån jämlikhet, folkhälsa och samhällsekonomisk nytta.

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté

Bo Sköld
Generalsekreterare, Parasport Sverige

Henrik Hjelmberg
Sakkunnig i frågorna, Parasport Sverige